



**Gemeente
Rotterdam**

Bezoekadres: Stadhuis Coolsingel 40
3011 AD Rotterdam
Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Website: www.rotterdam.nl
E-mail: bbo@rotterdam.nl
Inlichtingen: Maarten van Briemen/Oscar Krom
Telefoon: 010-433.96.45/010-267.31.78

Portefeuillehouder: T. Versnel/M. Struijvenberg
Cluster: Middelen en Control
Ons kenmerk: 22bo5961
Uw kenmerk:

Datum: B&W 18 oktober 2022

Betreft: septembercirculaire Gemeentefonds en
budgetten BUIG

Aan de Gemeenteraad

Onderwerp:

Effecten van de septembercirculaire Gemeentefonds 2022 voor Rotterdam én publicatie van de budgetten gebundelde uitkering <BUIG> (definitief 2022, voorlopig 2023).

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

Vlak voor én vlak na het openbaar maken van de Rotterdamse begroting 2023 zijn respectievelijk de septembercirculaire Gemeentefonds 2022 en de budgetten BUIG (definitief 2022, voorlopig 2023) gepubliceerd. Bij deze wordt u geïnformeerd over de belangrijkste effecten voor Rotterdam.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/begroting/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

Tweede herziening 2022 en begroting 2023.

Toelichting:

De effecten van de septembercirculaire Gemeentefonds 2022 en de budgetten BUIG (definitief 2022, voorlopig 2023) zijn voor Rotterdam de volgende:

Budgetten BUIG

Definitief BUIG-budget 2022

Rotterdam ontvangt van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Het Rijk maakt op twee momenten de BUIG budgetten per gemeente bekend. In het voorjaar wordt het 'nader voorlopig budget' bekend gemaakt voor het lopende jaar. Eind september wordt het 'definitief budget' voor het lopende jaar en het 'voorlopig budget' voor het volgende jaar gepubliceerd.

Het definitieve landelijke macrobudget 2022 is ten opzichte van het nader voorlopig budget gedaald met € 425 miljoen tot € 6.021 miljard. De daling van het macrobudget wordt met name veroorzaakt door de verwerking van de definitieve realisatiecijfers over 2021 en de nieuwste verwachtingen vanuit het CPB (Macro Economische Verkenning 2023) waarbij een verdere daling van de werkloosheid wordt voorspeld.

Het lagere macrobudget heeft tot gevolg dat het BUIG-budget voor Rotterdam daalt. Het definitieve BUIG-budget voor 2022 voor Rotterdam is door het Rijk op 30 september jl. vastgesteld op € 523.730.670. Dit is € 4,9 miljoen lager dan het nader voorlopig budget 2022 (€ 528.645.153) dat eind april jl. was gepubliceerd. Het aandeel van Rotterdam in het landelijke macrobudget blijft gelijk (8,7%).

Budgettaire gevolgen 2022

In de 2^e herziening 2022 is met betrekking tot het BUIG-budget uitgegaan van het nader voorlopig budget 2022. Het definitieve (lagere) BUIG-budget 2022 wordt in de 10-maandsrapportage 2022 verwerkt. Dan vindt ook een laatste actualisatie plaats van de uitgaven aan bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies (BUIG-lasten).

Voorlopig BUIG-budget 2023

Het voorlopig landelijk macrobudget voor 2023 bedraagt € 6.014,9 mln en is vrijwel gelijk aan het definitieve budget voor 2022 (€ 6.021,6 mln). In het macrobudget 2023 is de verhoging van het wettelijk minimumloon (met 10%) nog niet meegenomen. Wel is door het Rijk aangegeven wat het toegekende budget per gemeente ongeveer zou zijn wanneer de WML-verhoging al in het voorlopige macrobudget 2023 zou zijn verwerkt.

Het voorlopige BUIG-budget 2023 is voor Rotterdam vastgesteld op € 496.369.377. Dit is € 32 miljoen lager dan wat in de gemeentelijke begroting 2023 is begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door daling van het aandeel van Rotterdam in het landelijke macrobudget (van 8,7% naar 8,3%). Er volgt nog een nadere analyse naar de onderliggende variabelen. Daarbij wordt ook nadrukkelijk de afstemming gezocht met het ministerie van SZW.

Tegelijkertijd zullen ook nieuwe ramingen worden gedaan voor de uitkeringslasten. Daarbij wordt, in lijn met de verwachtingen vanuit het CPB, uitgegaan van een dalend verloop van de Rotterdamse bijstandsvolume. In de Voorjaarsnota/1e herziening 2023 worden deze nieuwe ramingen in de begroting verwerkt. Voor de baten wordt dan uitgegaan van het nader voorlopig budget dat eind april 2023 wordt gepubliceerd.

De effecten van de septembercirculaire Gemeentefonds 2021 voor Rotterdam

Op Prinsjesdag, dinsdag 20 september jl., zijn onder andere de Miljoenennota, de Rijksbegroting en de septembercirculaire Gemeentefonds 2022 gepubliceerd. Zoals gebruikelijk is de begroting 2023 gebaseerd op de meicirculaire 2022. Conform bestendige gedragslijn zijn de uitkomsten van de septembercirculaire 2022 voor zover ze betrekking hebben op 2023 en latere jaren input voor de Voorjaarsnota 2023 en worden daarin ook meegenomen. Aanpassingen van de algemene uitkering alsmede wijzigingen in taken, decentralisatie- en integratie-uitkeringen die betrekking hebben op het lopende begrotingsjaar 2022 worden verwerkt in de 10-maandsrapportage 2022.

In deze brief informeren we u over de belangrijkste effecten voor Rotterdam ten opzichte van de tweede herziening 2022 en de begroting 2023.

Gemeentefonds (mutaties) x 1 mln	2022	2023	2024	2025	2026
A. Algemene uitkering	-15,9	20,8	22,9	28,6	76,4
A1. Algemene uitkering (reservering voor indexatie)	0,0	-20,8	-22,9	-28,6	-28,7
A2=A+A1. Algemene uitkering (constante prijzen)	-15,9	0,0	0,0	0,0	47,7
B. Taakmutaties, decentralisatie en integratie- uitkeringen	7,8	-0,1	0,3	-1,2	-1,1
C. Integratie-uitkering Sociaal Domein	0,3	-0,3	0,0	0,0	0,0
D=A2+B+C. Totaal	-7,9	-0,4	0,3	-1,2	46,5

A. Algemene uitkering

De hoogte van het gemeentefonds is in de tweede herziening 2022/begroting 2023 gebaseerd op de meicirculaire gemeentefonds 2022. In deze circulaire is een nieuwe accresraming opgenomen voor het jaar 2022 en verder, berekend conform de systematiek zoals deze is vastgesteld in het Coalitieakkoord van het Rijk en de daaruit volgende Startnota. Voor 2022 tot en met 2025 wordt de bestaande normeringssystematiek (trap-op-trap-af met rijksuitgaven) toegepast.

Het kabinet heeft echter de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Interprovinciaal Overleg (IPO) in het voorjaar van 2022 het voorstel gedaan om het volumedeel van het accres voor 2022–2025 vast te zetten op de stand van de Voorjaarsnota 2022 van het Rijk. De VNG heeft vlak voor de zomer van 2022 met dit voorstel ingestemd. Fixeren komt tegemoet aan de wens van rust en stabiliteit van alle partijen. Het gemeentefonds wordt wel geactualiseerd voor loon- en prijsontwikkelingen. Over de jaren vanaf 2026 is er nog geen duidelijkheid over de te hanteren systematiek.

2022

De algemene uitkering daalt in 2022 met € 15,9 mln (=0,8% van de hoogte van het gemeentefonds) door het actualiseren van een aantal van de bijna 100 maatstaven. Met name de waarden van de maatstaven bijstandsgerechtigden, medicijngebruik, gestandaardiseerd inkomen van huishoudens en 'waarden van woningen' zijn aangepast.

2023 en verder

In het Coalitieakkoord van het kabinet Rutte IV is besloten om het gemeentefonds vanaf 2026 niet langer via de normeringssystematiek te laten meebewegen. Daarmee vervalt de koppeling met de Rijksuitgaven. De bijstelling van de algemene uitkering is € 20,8 mln in 2023, oplopend naar € 28,7 mln in 2026 door hogere loon- en prijsontwikkelingen.

Loon- en prijsontwikkelingen worden voor de jaren 2023 en verder weer bijgesteld op basis van de cijfers van het Centraal Planbureau en zijn onderdeel van de voorbereiding van de Voorjaarsnota 2023 en begroting 2024, mede omdat de CAO voor gemeenteamttenaren vanaf 1 januari 2023 nog moet worden afgesloten.

Het Rijk werkt met gemeenten en provincies aan een nieuwe financieringssystematiek vanaf 2026. In aanloop daarnaartoe stelt het kabinet voor gemeenten vooralsnog eenmalig € 1 mld extra in 2026 beschikbaar. In Rotterdam stijgt de algemene uitkering hierdoor in 2026 eenmalig met € 47,7 mln.

Op verzoek van de VNG en in opdracht van het Kabinet voert het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) sinds maart 2022 gesprekken met gemeenten, het Rijk en andere betrokken partijen. Deze gesprekken gaan met name over de financiële verhoudingen vanaf 2026. Recent is een rapport¹ opgeleverd waarin een aantal aanbevelingen staan om daar gevolg aan te geven. Deze aanbevelingen worden de komende tijd nader uitgewerkt.

Schommelingen doen zich in alle jaren nog wel voor door veranderingen van waarden van maatstaven én daadwerkelijke declaraties van gemeenten op het BTW-compensatiefonds (BCF). Op zijn vroegst twee jaar na afsluiting van een boekjaar stellen de fondsbeheerders, de ministeries BZK en Financiën, de definitieve hoogte van het gemeentefonds vast.

B. Taakmutaties, decentralisatie en integratie-uitkeringen (inclusief Sociaal Domein)

In de septembercirculaire zijn voor het jaar 2022 met name middelen beschikbaar gesteld voor invoeringskosten van de omgevingswet (€ 3,7 mln) en maatschappelijke begeleiding statushouders (€ 1,6 mln). De VNG en het ministerie van VWS zijn overeengekomen om met ingang van 2023 een structureel bedrag uit te nemen uit het gemeentefonds voor de uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Voor Rotterdam betreft het een uitname uit het gemeentefonds van € 1,3 mln.

¹ J. Lazeroms: Samenwerkingsvermogen - Samen werken aan maatschappelijke opgaven met financiën in balans.

In het bestuurlijk akkoord met betrekking tot de opvang van asielzoekers op 26 augustus jl. is afgesproken dat het kabinet voldoende financiële middelen beschikbaar stelt voor integratie. Door een hogere instroom van inburgeraars is afgesproken het budget voor de inburgering voor de jaren 2022, 2023 en 2024 op te hogen met respectievelijk € 0,8, € 1,7 en € 1,4 mln. Hiermee wordt de gemeente in staat gesteld alle inburgeraars passende ondersteuning te bieden.

Decentralisatie- en integratie-uitkeringen zijn net als de algemene uitkering beleids- en bestedingsvrij en er vindt geen verantwoording naar het Rijk plaats, zoals bij specifieke uitkeringen wel het geval is. Eventuele opmerkingen die over de algemene uitkering dan wel decentralisatie- en integratie-uitkeringen in circulaire's worden gemaakt, zijn niet meer dan voorbeelden die illustreren met welke kosten gemeenten geconfronteerd worden. Dit inzicht is -ook- van belang voor de Tweede Kamer.

Een specificatie van wijzigingen in/van taakmutaties, decentralisatie en integratie-uitkeringen is opgenomen in de bijlage.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Conform bestendige gedragslijn worden de uitkomsten van de septembercirculaire en de publicatie van de budgetten BUIG uiterlijk opgenomen in de Voorjaarsnota 2023 en de begroting 2024. Aanpassingen van het budget BUIG, algemene uitkering alsmede wijzigingen in taken, decentralisatie- en integratie-uitkeringen voor het lopende begrotingsjaar 2022 worden verwerkt in de 10-maandsrapportage 2022.

Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

V.J.M. Roozen

De burgemeester,

R.A.C.J. Simons, l.b.

Bijlage

Een specificatie van taakmutaties, decentralisatie en integratie-uitkeringen is de volgende:

Septemercirculaire gemeentefonds 2022					
Taakmutaties	2022	2023	2024	2025	2026
Landelijke Vreemdelingen Voorziening	-166.371	0	0	0	0
Asiel (inburgering)	795.077	1.718.700	1.367.671	0	0
Jeugdhulp: subsidieregeling continuïteitsregeling cruciale jeugdzorg (correctie meicirculaire 2022)	-23.063	0	0	0	0
Prenataal huisbezoek (correctie meicirculaire 2022)	-18.281	0	0	0	0
BRP en BSN naheffing 2021 en bijdrage 2022	-59.418	0	0	0	0
Participatie Individuele plaatsing en steun (IPS) Regeling	0	-788.685	0	0	0
Uitvoeringskosten SVB PGB Trekkingsrechten	0	-1.289.629	-1.368.924	-1.441.310	-1.373.933
Bijdrage centrale financiering GDI	0	-280.297	-297.127	-312.336	-296.936
Integratie (IU) en decentralisatie-uitkeringen (DU)					
Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	-14.222	-14.318	-14.318	-14.318	-14.318
Vrouwenopvang (DU)	16.500	16.428	16.428	16.428	14.985
Sociale acceptatie van LHBT-emanipatiebureau (DU)	10.000	0	0	0	0
Voorschoolse voorziening peuters (DU)	9.444	0	0	0	0
Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)	1.609.230	0	0	0	0
Uitstapprogramma prostituees (DU)	0	302.960	302.960	302.960	302.960
Invoeringskosten Omgevingswet	3.686.034	0	0	0	0
Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb)	604.538	245.869	246.064	246.064	244.208
Leerlingenvervoer Oekraïne	340.661	0	0	0	0
Dichterbij dan je denkt	478.314	0	0	0	0
Pleegzorg AMV's 2021 (DU)	500.000	0	0	0	0
Integratie-uitkering Sociaal Domein					
Participatie (IU)	267.325	0	0	0	0
Beschermde Wonen (IU)	0	-294.415	0	0	0
Totaal	8.035.768	-383.387	252.754	-1.202.512	-1.123.034